

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ «ІНТЕРНАУКА».

Серія: «Економічні науки»

INTERNATIONAL SCIENTIFIC
JOURNAL «INTERNAUKA».

Series: «Economic sciences»

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ
ЖУРНАЛ «ИНТЕРНАУКА».

Серия: «Экономические науки»

ISSN 2520-2294 (print)
ISSN 2709-5444 (online)

№ 4 (48) / 2021
2 том

**МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
«ІНТЕРНАУКА».**

Серія: «Економічні науки»

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL
«INTERNAUKA».**

Series: «Economic sciences»

**МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
«ИНТЕРНАУКА».**

Серия: «Экономические науки»

НАУКОВЕ ФАХОВЕ ВИДАННЯ

*Свідоцтво
про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
КВ № 22443-12343Р*

№ 4 (48)

2 том

Київ 2021

ББК 65
УДК 33
М-43

Повний бібліографічний опис всіх статей Міжнародного наукового журналу «Інтернаука». Серія: «Економічні науки» представлено в: **Index Copernicus International (ICI); Polish Scholarly Bibliography; ResearchBib; Наукова періодика України.**

Журнал зареєстровано в міжнародних каталогах наукових видань та наукометричних базах даних: Index Copernicus International (ICI); Polish Scholarly Bibliography; ResearchBib; Ulrichsweb Global Serials Directory; Google Scholar; Наукова періодика України; Bielefeld Academic Search Engine (BASE); Electronic Journals Library; Open J-Gate; Academic keys; Staats- und Universitätsbibliothek Hamburg Carl von Ossietzky.

НАУКОВЕ ФАХОВЕ ВИДАННЯ

Видання включене до Переліку наукових фахових видань МОН України (категорія «Б»)

Наказ МОН України № 1643 від 28.12.2019

Спеціальності:

051 Економіка

071 Облік і оподаткування

072 Фінанси, банківська справа та страхування

073 Менеджмент

075 Маркетинг

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

241 Готельно-ресторанна справа

281 Публічне управління та адміністрування

292 Міжнародні економічні відносини

Засновники:

1. Київський кооперативний інститут бізнесу і права.
2. Приватна установа «Науково-дослідний інститут публічного права».
3. Громадська організація «Міжнародна академія освіти і науки».
4. Товариство з обмеженою відповідальністю «Фінансова Рада України».

У журналі опубліковані наукові статті з актуальних проблем економічної науки.

Для наукових працівників, викладачів, студентів економічних спеціальностей, працівників фінансово-кредитних установ та підприємницьких структур й інших зацікавлених осіб.

Матеріали публікуються мовою оригіналу в авторській редакції.

Редакція не завжди поділяє думки і погляди автора. Відповідальність за достовірність фактів, імен, географічних назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

У відповідності із Законом України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей і матеріалів цієї збірки, посилання на авторів та видання є обов'язковими.

© Автори статей, 2021

© Міжнародний науковий журнал «Інтернаука».
Серія: «Економічні науки», 2021

ISSN 2520-2294 = Internauka. Serii: Ekonomicheskie nauki (Kiev)/Mezhdunarodnyj nauchny žurnal "Internauka".
Serii: Ekonomicheskie nauki

Редакція:

Головний редактор: **Камінська Тетяна Григорівна** — доктор економічних наук, професор, в.о. ректора Київського кооперативного інституту бізнесу і права (Київ, Україна)

Заступник головного редактора: **Коваленко Дмитро Іванович** — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки Київського національного університету технологій та дизайну (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

Бардаш Сергій Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Київського кооперативного інституту бізнесу і права (Київ, Україна)

Безверхий Костянтин Вікторович — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту Київського національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)

Белялов Талят Енверович — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнес-економіки та туризму Київського національного університету технологій та дизайну (Київ, Україна)

Гринько Алла Павлівна — доктор економічних наук, професор, декан факультету менеджменту Харківського державного університету харчування та торгівлі (Харків, Україна)

Дмитренко Ірина Миколаївна — доктор економічних наук, доцент, професор Національного центру обліку та аудиту Національної академії статистики, обліку та аудиту (Київ, Україна)

Зось-Кіор Микола Валерійович — доктор економічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри менеджменту і логістики Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка (Полтава, Україна)

Ільїн Валерій Юрійович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку, контролю та оподаткування агробізнесу ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (Київ, Україна)

Клочан В'ячеслав Васильович — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та маркетингу Миколаївського національного аграрного університету (Миколаїв, Україна)

Красноручський Олексій Олександрович — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (Харків, Україна)

Курило Людмила Ізидорівна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу та управління бізнесом Національного університету «Києво-Могилянська академія» (Київ, Україна)

Левицька Світлана Олексіївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)

Назаренко Інна Миколаївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічного контролю та аудиту Сумського національного університету (Суми, Україна)

Олійник-Данн Олена Олександрівна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Київського кооперативного інституту бізнесу і права (Київ, Україна)

Охріменко Ігор Віталійович — доктор економічних наук, професор, проректор з навчальної та наукової роботи Київського кооперативного інституту бізнесу і права (Київ, Україна)

Паска Ігор Миколайович — доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна)

Русіна Юлія Олександрівна — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки Київського національного університету технологій та дизайну (Київ, Україна)

Скриньковський Руслан Миколайович — кандидат економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємств та інформаційних технологій Закладу вищої освіти «Львівський університет бізнесу та права» (Львів, Україна)

Сопко Валерія Василівна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку та оподаткування Київського національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)

Танклевська Наталія Станіславівна — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів Херсонського державного аграрного університету (Херсон, Україна)

Тарасенко Ірина Олексіївна — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки Київського національного університету технологій та дизайну (Київ, Україна)

Токар Володимир Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних фінансів Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (Київ, Україна)

Фоміна Олена Володимирівна — доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку та оподаткування Київського національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)

Ходжаян Аліна Олександрівна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин Київського національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)

Horska Elena — Dr.h.c.Prof. Dr. Ing Professor Marketing and Management, Dean of the Faculty of Economics and Management of the Slovak University of Agriculture in Nitra (Slovak Republic)

**№ 4(48)
2 Т.**

**2021
КВІТЕНЬ**

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ «ІНТЕРНАУКА».
СЕРІЯ: «ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ»
INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL «INTERNAUKA».
SERIES: «ECONOMIC SCIENCES»
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ «ИНТЕРНАУКА».
СЕРИЯ: «ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ»

ЗМІСТ

МЕНЕДЖМЕНТ

- Kulynych Tetiana, Pustova Viktoriia, Halkina Olha, Hudoley Yuliya**
INVENTORY MANAGEMENT SYSTEM OPTIMIZATION OF THE UKRAINIAN PLANT 9
- Світлична Вікторія Юріївна**
МАРКЕТИНГОВІ ІНСТРУМЕНТИ: ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ В ПРОЦЕСІ
ФУНКЦІОНУВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ..... 15
- Ярова Любов Григорівна**
УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ 23

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

- Мальська Марта Пилипівна, Грицишин Анна Тарасівна**
ФУНКЦІЇ ТА ДИСФУНКЦІЇ ФЕСТИВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В КОНТЕКСТІ ВПЛИВУ НА
ТУРИСТИЧНИЙ ПРОСТІР 29

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

- Бугай Надія Олександрівна, Гергало Катерина Володимирівна**
АУДИТ ЗАРЕЄСТРОВАНОВОГО КАПІТАЛУ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ 35
- Мазіна Олександра Іванівна, Rogoznii Sergii Anatoliyovich, Карева Олена Володимирівна**
ПРАВО КОРИСТУВАННЯ ЛЮДСЬКИМ КАПІТАЛОМ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ 40
- Мокієнко Тетяна Володимирівна, Прийдак Тетяна Борисівна,
Ліпський Роман Вікторович, Сіренко Олена Вікторівна, Донцов Ілля Валерійович**
ОБІГ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В УКРАЇНІ ТА ЇХ ОБЛІК 51

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

- Герасименко Ярослав Русланович, Жадько Костянтин Степанович,
Тютюнник Ярослава Валеріївна**
УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОРСЬКОЮ ТА ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ В УМОВАХ
НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЕКОНОМІКИ 62
- Горященко Юлія Григорівна**
ПІДТРИМКА ДИФУЗІЇ ІННОВАЦІЙ У МАЛОМУ ТА СЕРЕДНЬОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ 70

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Грешко Роман Ігорович, Харабара Віолетта Миколаївна, Третякова Олена Василівна
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ
ПІДПРИЄМСТВ..... 78

Артем'єва Оксана Олександрівна
ПОТЕЧНЕ КРЕДИТУВАННЯ ЯК ДЕФІБЛІРЯТОР ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ..... 86

Турило Анатолій Михайлович, Турило Анатолій Анатолійович,
Короленко Ріта Вікторівна
СУБ'ЄКТНА ІННОВАЦІЙНІСТЬ В АСПЕКТІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ
РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА 97

ІНШЕ

Удовенко Ірина Олександрівна, Шемякін Михайло Васильович,
Кононенко Сергій Іванович
ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НА ОСНОВІ
ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ 105

CONTENTS

MANAGEMENT

- Kulynych Tetiana, Pustova Viktoriia, Halkina Olha, Hudoley Yuliya**
INVENTORY MANAGEMENT SYSTEM OPTIMIZATION OF THE UKRAINIAN PLANT..... 9
- Svitlychna Viktoriya**
MARKETING TOOLS: EFFICIENCY OF USE IN THE PROCESS OF FUNCTIONING
OF TOURIST ENTERPRISES 15
- Iarova Liubov**
PROFIT MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE IN CURRENT CONDITIONS 23

INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

- Malska Marta, Hrytsyshyn Anna**
FUNCTIONS AND DYSFUNCTIONS OF FESTIVAL TOURISM IN THE CONTEXT OF IMPACT ON
TOURIST SPACE..... 29

ACCOUNTING AND TAXATION

- Bugay Nadia, Gergalo Kateryna**
AUDIT OF REGISTERED CAPITAL: ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL ASPECT 35
- Mazina Oleksandra, Rohoznyi Serhii, Kareva Olena**
THE RIGHT TO USE HUMAN CAPITAL IN ACCOUNTING..... 40
- Mokiienko Tetyana, Pryidak Tetyana, Lipskyi Roman, Sirenko Olena, Dontsov Illia**
ELECTRONIC MONEY TURNOVER IN UKRAINE AND ITS ACCOUNTING 51

ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND EXCHANGE ACTIVITIES

- Herasymenko Yaroslav, Zhadko Kostiantyn, Tiutiunnyk Yaroslava**
MANAGING ACCOUNTS PAYABLE AND ACCOUNTS RECEIVABLE IN CONDITIONS
OF ECONOMY INSTABILITY..... 62
- Horiashchenko Yuliia**
SUPPORTING THE DIFFUSION OF INNOVATIONS IN SMALL AND MEDIUM ENTREPRENEURS... 70

FINANCE, BANKING AND INSURANCE

- Greshko Roman, Kharabara Violetta, Tretyakova Olena**
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF CASH FLOWS OF ENTERPRISES..... 78

Artemieva Oksana
MORTGAGE LENDING AS A DEFIBLIATOR OF THE ECONOMY OF UKRAINE..... 86

Turylo Anatoliy, Turylo Anatoliy, Korolenko Rita
SUBJECT INNOVATION IN THE ASPECT OF FINANCIAL AND ECONOMIC STRATEGY OF
ENTERPRISE DEVELOPMENT 97

OTHER

Udoenko Iryna, Shemyakin Mykhailo, Kononenko Serhii
INVENTORY OF AGRICULTURAL LAND ON THE BASIS OF USING THE LATEST
INFORMATION TECHNOLOGIES 105

Бугай Надія Олександрівна

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри аудиту*

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Бугай Надежда Александровна

*кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры аудита*

Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана

Bugay Nadia

PhD in Economics, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Auditing

Kyiv National Economics University named after Vadym Hetman

ORCID: 0000-0003-4670-935X

Гергало Катерина Володимирівна

студентка факультету обліку та податкового менеджменту

Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

Гергало Екатерина Владимировна

студентка факультета учета и налогового менеджмента

Киевского национального экономического университета имени Вадима Гетьмана

Gergalo Kateryna

Student of the Faculty of Accounting and Tax Management

Kyiv National Economics University named after Vadym Hetman

DOI: 10.25313/2520-2294-2021-4-7182

**АУДИТ ЗАРЕЄСТРОВАНОВОГО КАПІТАЛУ:
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ**

**АУДИТ ЗАРЕГИСТРИРОВАННОГО КАПИТАЛА:
ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИЙ АСПЕКТ**

**AUDIT OF REGISTERED CAPITAL:
ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL ASPECT**

Анотація. На фоні теперішніх важких світових економічних умов першочергово постає питання проведення антикризових заходів в економіці країни взагалі та на підприємствах окремо. Адже політика збереження (а, ще краще, і збільшення) капіталу є вкрай важливим показником, який уособлює фінансову стійкість підприємств до економічних потрясінь. Будь-яке підприємство (наприклад, виробниче), проводячи свою діяльність, опирається на певний свій капітал, який може мати вираження як у грошовій (класичній), так і не у грошовій (машини, нерухомість, авторські права, патенти та ін.) формах.

Як правило, за основні показники економічного розвитку країни вважаються величини, які характеризують виробничий рівень, ведення певного рентабельного виду діяльності та інші. Однак, категорія «капітал» для аналізу фінансового стану підприємства використовується зрідка, хоча він (капітал) являється тою самою основою зародження та стабільного розвитку будь-якого суб'єкту господарювання.

Концепція збереження капіталу, його управлінська стратегія дозволять за рахунок визначених напрямків здійснення аудиту вчасно знайти чи попередити порушення, а також запровадити необхідні зміни в управлінську політику підприємства. Являючись важливою складовою управління та спираючись на дані бухгалтерського обліку як цілісної системи

контролю операцій саме зовнішній аудит дасть змогу зробити оцінку результату діяльності, здійснювати прогнози підвищення певних напрямків ефективності ведення господарських функцій, пропонувати важливі управлінські рішення в частині власних джерел фінансування діяльності підприємства.

Однак, перехід України на ринкову економіку, як наслідок, викликав появу поряд з державною формою власності приватну, виникнення якої, в свою чергу, згодом дало поштовх до суттєвого підвищення ролі обліку і контролю. Існування даних форм власності просто неможливе без чіткої взаємодії низки економічних інститутів, де одне з профільних місць займає інститут аудиту. Головну мету аудиту можна сформулювати просто, але істинно – підтвердження або спростування інформації, яка викладена у фінансовій і податковій звітності згідно чинного законодавства України. Тобто, під процедурою аудиту необхідно розуміти логічно витриману, сувору послідовність реалізації дій з виконання етапів аудиту від переддоговірної роботи до передачі аудиторського звіту замовнику.

Ключові слова: зареєстрований капітал, аудит, методика та організація, методичний прийом, аудиторський звіт.

Аннотація. На фоні нинішніх важких світових економічних умов в першу чергу виникає питання проведення антикризисних заходів в економіці країни загалом і на підприємствах окремо. Вже політика збереження (а, ще краще, і збільшення) капіталу є дуже важливим показником, який відображає фінансову стійкість підприємств до економічних потрясінь. Будь-яке підприємство (наприклад, виробниче), здійснюючи свою діяльність, опирається на певний свій капітал, який може мати вираження як в грошовій (класичній), так і не в грошовій (машина, нерухомість, авторські права, патенти і т.д.) формах.

Як правило, за основні показники економічного розвитку країни вважаються величини, що характеризують виробничий рівень, ведення певного рентабельного виду діяльності і інші. Однак, категорія «капітал» для аналізу фінансового стану підприємства використовується рідко, хоча він (капітал) є тією самою основою зародження і розвитку будь-якого суб'єкта господарювання.

Концепція збереження капіталу, його управлінська стратегія дозволять за рахунок певних напрямків здійснення аудиту вчасно знайти або попередити порушення, а також внести необхідні зміни в управлінську політику підприємства. Буваючи важливою складовою управління і опираючись на дані бухгалтерського обліку як цілісної системи контролю операцій саме зовнішній аудит дозволить зробити оцінку результату діяльності, здійснювати прогнози підвищення певних напрямків ефективності ведення господарських функцій, пропонувати важливі управлінські рішення в частині власних джерел фінансування діяльності підприємства.

Однак, перехід України на ринкову економіку, як наслідок, викликав появу поряд з державною формою власності приватну, виникнення якої, в свою чергу, згодом дало поштовх до суттєвого підвищення ролі обліку і контролю. Існування даних форм власності просто неможливе без чіткої взаємодії низки економічних інститутів, де одне з профільних місць займає інститут аудиту. Головну мету аудиту можна сформулювати просто, але істинно – підтвердження або опроверження інформації, яка викладена у фінансовій і податковій звітності згідно чинного законодавства України. Тобто, під процедурою аудиту необхідно розуміти логічно витриману, сувору послідовність реалізації дій з виконання етапів аудиту від переддоговірної роботи до передачі аудиторського звіту замовнику.

Ключевые слова: зарегистрированный капитал, аудит, методика и организация, методический прием, аудиторский отчет.

Summary. Against the background of the current difficult global economic conditions, the issue of carrying out anti-crisis measures in the country's economy as a whole and at enterprises separately arises first of all. After all, the policy of preserving (and, even better, increasing) capital is an extremely important indicator that represents the financial stability of enterprises to economic shocks. Any enterprise (for example, a manufacturing enterprise), carrying out its activities, relies on a certain amount of its capital, which can be expressed in both monetary (classical) and non-monetary (cars, real estate, copyrights, patents, etc.) forms.

As a rule, the main indicators of a country's economic development are those that characterize the production level, the conduct of a certain profitable type of activity, and others. However, the category «capital» is rarely used to analyze the financial condition of an enterprise, although it (capital) is the very basis for the origin and stable development of any business entity.

The concept of capital conservation and its management strategy will allow us to find or prevent violations in time due to certain areas of audit implementation, as well as introduce the necessary changes in the company's management policy. Being an important component of management and relying on accounting data as an integral system of operations control, it is external audit that will allow us to assess the result of activities, make forecasts for improving certain areas of efficiency in conducting economic functions, and offer important management decisions regarding our own sources of financing for the company's activities.

However, the transition of Ukraine to a market economy, as a result, caused the emergence of private ownership along with the state form, the emergence of which, in turn, subsequently gave an impetus to a significant increase in the role of accounting and control. The existence of these forms of ownership is simply impossible without a clear interaction of a number of economic institutions, where one of the profile places is occupied by the Institute of audit. The main purpose of the audit can be formed simply, but truly – confirmation or refutation of information that is set out in the financial and tax statements in accordance with the current legislation of Ukraine. In other words, the audit procedure should be understood as a logically sustained, strict sequence of actions to perform the audit stages from pre-contractual work to the transfer of the audit report to the customer.

Key words: registered capital, audit, methodology and organization, methodical reception, audit report.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження методики та організації аудиту зареєстрованого капіталу пояснюється тим, що він є складовою аудиторської перевірки власного капіталу та складання Звіту про власний капітал. При цьому, зареєстрований капітал є основою для функціонування будь-якого підприємства з зазначенням суми в установчих документах, а його аудит — і методика, і організація разом з проблемними питаннями на сьогоднішній день можна представити як аудиторську послугу з перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності щодо зареєстрованого (пайового) капіталу, з метою висловлення незалежної думки про відповідність в усіх суттєвих аспектах вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Достатньо вагомий внесок у вивченні та вирішенні існуючих проблем методичного та організаційного характеру аудиту, зокрема зареєстрованого капіталу, зробили вітчизняні науковці та практики, зокрема: О. В. Лега [1], Л. Ю. Мельник [2], В. Г. Уманська [2], Н. І. Петренко [3]. Зазначені автори ґрунтовно опрацювали та детально описали у своїх працях понятійні питання, основні завдання, проблеми аудиту зареєстрованого капіталу з урахуванням певних чинників та практичного досвіду.

Формулювання цілей статті. Метою даної статті є висвітлення певних аспектів методичного та організаційного характеру здійснення аудиту зареєстрованого капіталу сучасних підприємств України.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день у вітчизняній економічній сфері серед усіх ресурсів, які знаходяться у віданні суб'єкта власності, важливу нішу займають власні кошти, серед яких можна виділити зареєстрований капітал. Його повнота і достовірність відображення полягає в проведенні ретельної аудиторської перевірки як первинної документації, так і звітності. В даному конкретному випадку ціллю та підсумком аудиту зареєстрованого капіталу буде являтися складання аудитором об'єктивного звіту по зареєстрованому капіталу, який зможе дати уявлення про достовір-

ність обліку суб'єкта власності з чинними нормами бухгалтерського та податкового обліку України.

Згідно Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII від 21.12.2017 (зі змінами) аудит фінансової звітності — аудиторська послуга з перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності та/або консолідованої фінансової звітності юридичної особи або представництва іноземного суб'єкта господарювання, або іншого суб'єкта, який подає фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність групи, з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам [4].

Взагалі, розпочинаючи аудиторську перевірку, аудитор (аудиторська фірма), якщо присутня зацікавленість у продовженні співпраці з клієнтом в майбутньому, повинен провести певні аналітичні дії, а саме: здійснити аналіз фінансової та податкової звітності; зробити фінансово-економічні прогнози діяльності суб'єкта на основі отриманих результатів; надати певні рекомендації, зазирнути глибше в справу суб'єкта.

Аудиторську перевірку зареєстрованого капіталу варто розпочати з дослідження: юридично-правового статусу суб'єкта; установчих документів підприємства; складу його засновників (учасників); структури та управління підприємством; дозволів на ті чи інші види економічної діяльності.

Варто зазначити про вагомий момент при здійсненні аудиту, що загальна оцінка аудиторського ризику формує основу для забезпечення якості роботи аудитора (аудиторської фірми). Кожний практикуючий аудитор повинен прагнути у своїй роботі досягнення такої якості, яка б могла забезпечити мінімальний рівень аудиторського ризику. Але зрозуміло, що аудиторський ризик не може оцінюватися за крайніми значеннями вірогідності. Той факт, що аудитор може надавати лише обґрунтований рівень впевненості, свідчить, що аудиторський ризик ніколи не може дорівнювати нулю [2].

Важливим напрямком в аудиті зареєстрованого капіталу є перевірка установчих документів підприємства. Даний напрямок можна поділити на такі складові: підтвердження/спростування юридичних підстав на право функціонування суб'єкта економічної діяльності; звірка наявності і форм установчих документів та їх відповідність вимогам законодавчих і нормативних актів; звірка грошової оцінки вартості майна, яке було внесено засновниками; звірка відповідності розміру зареєстрованого капіталу даним установчих документів підприємства та законодавству України; звірка повноти та правильності формування зареєстрованого капіталу, обґрунтованість величини його зміни, дотримання законних строків для кінцевих розрахунків з оплати статутного капіталу та внесення зареєстрованого капіталу; встановлення правильності оцінки відображення в обліку підприємства формування зареєстрованого капіталу; встановлення правильності юридичного підґрунтя для входження, участі та вибуття з зареєстрованого капіталу підприємства сторонніх фізичних чи юридичних осіб.

Аудитором (аудиторською фірмою) задля виконання вищезазначених завдань в процесі аудиторської перевірки використовуються як внутрішня документація клієнта (установчий договір, статут, юридично зареєстровані та підтверджені зміни до установчих документів, свідоцтво про державну реєстрацію в податкових і статистичних органах, протоколи зборів власників, документи права власності на майно, документи приватизації, документи про підтвердження банківського обслуговування, реєстри акціонерів для акціонерних товариств, первинна документація по формуванню зареєстрованого капіталу, реєстри синтетичного та аналітичного обліку зареєстрованого капіталу, оборотно-сальдова відомість, фінансова та податкові звітності тощо), так і зовнішня (додаткові запити до засновників та співвласників, власні аудиторські запити до податкових та статистичних органів, запити щодо звірки сум заборгованостей тощо).

З вищевикладеного чітко окреслюється великий обсяг громіздкого (в інформаційному сенсі), але такого необхідного для аудитора масиву даних, який може створювати при проведенні аудиторської перевірки певні труднощі. Саме для їх уникнення потрібно ясно відтіняти необхідну і конкретну інформацію, допомогти в чому може застосування аудиторської вибірки. Такий методичний прийом дає змогу (при особистому професійному переконанні перевіряючого) отримати і оцінити докази щодо певних елементів та їх характеристик, відібраних для формулювання висновків, що стосуються загального масиву інформації, з якого ця вибірка зробле-

на. Справді, застосовуючи метод вибірки, аудитор повинен бути впевненим у повноті і достовірності наявної документації. Це значить, що при прийнятті рішення використовувати дані відібрані документи для оцінки роботи обліку та внутрішнього контролю зареєстрованого капіталу, вони повинні охоплювати весь період, за який проводиться перевірка.

Неостаннє місце в аудиті установчих документів суб'єкта господарської діяльності посідає визначення його юридичного статусу та його правових особливостей функціонування. Саме тут аудитор при використанні аудиторських процедур окреслює правовий статус підприємства, його системи управління, фінансування, діяльності, встановлює засновників, визначає порядок відрахування в резерв певних сум, розподілу прибутку, нарахування дивідендів.

Бухгалтерський облік зареєстрованого капіталу, його стан і рух (збільшення і зменшення) здійснюється за рахунком 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал». За кредитом даного рахунку відображається збільшення капіталу, за дебетом — його зменшення, і використовується аудитором як головне джерело інформації про капітал підприємства, склад (розмір) часток його учасників. Всі виконані процедури та всі виявлені порушення при проведенні аудиту зареєстрованого капіталу аудитор повинен фіксувати у своїх робочих документах, оскільки на завершальній стадії аудиторської перевірки він визначає суттєвість виявлених відхилень в обліку зареєстрованого капіталу, порівнюючи їх з вимогами чинного законодавства.

При плануванні та проведенні аудиту має враховуватись даний факт можливих викривлень в обліку зареєстрованого капіталу, а також форм фінансової та податкової звітностей. Однак аудитор під час перевірки не в змозі бути цілком впевнений у тому, що всі помилки в обліку, звітності будуть ним виявлені. Ризик невиявлення суттєвих викривлень являється результатом чітких недобросовісних дій в обліку зареєстрованого капіталу на підприємстві, його перекинувань (навмисне невідображення або неповне відображення господарських операцій, умисне кривотлумачення фактів, що надаються аудитору).

Володіючи інформацією про діяльність суб'єкта аудиторської перевірки у разі виявлення порушень в обліку зареєстрованого капіталу аудитор має можливість дати оцінку їх впливу на достовірність звітності, яка підлягає перевірці.

За виявлених перекинувань в обліку зареєстрованого капіталу аудитору слід враховувати можливі порушення, що можуть мати місце, а саме: відхилення від встановлених правил та норм ведення обліку зареєстрованого капіталу; відсутність чи недотримання підприємством протягом періоду,

який перевіряється, облікової політики; порушення цивільного, податкового, низки законних актів про товариства; інші види порушень, які фальсифікують облік та звітність.

У разі виявлення помилок аудитор має скоригувати ним заплановані аудиторські процедури в залежності від: видів даних помилок, що мали місце на підприємстві і ведуть до появи викривлень; ступеня суттєвості виявлених помилок; ризику появи помилок в подальшому і ризику невиявлення нових перекручень.

На заключному етапі перевірки зареєстрованого капіталу аудитор формулює аудиторську думку про стан його обліку. Виявлені в процесі помилки в обліку та перекручення звітності аудитор детально відображає у звіті незалежного аудитора.

Висновки. Підсумовуючи, можна сказати, що за сучасних умов ринкових відносин, їх становлення і розвитку, підприємства самостійно формують свої власні фінансові ресурси, де основою виступає зареєстрований капітал, який являє собою сукупність коштів, вкладених у підприємство його власником або власниками. В свою чергу, здійснення аудиторської перевірки зареєстрованого капіталу повинно бути спрямовано на застосування до неї відповідної методики та ретельної організації, збір аудиторських доказів, проведення детального їх аналізу та на підставі цього — розробки рекомендацій щодо оптимізації роботи облікового апарату з метою підвищення продуктивності управління зареєстрованим капіталом та прийняття ефективних управлінських рішень на будь-якому підприємстві.

Література

1. Лега О. В., Сіренко І. О., Кірій С. П. Організація аудиту зареєстрованого капіталу. Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітні аспекти: матеріали III Всеукр. науково-практ. конф., м. Дніпро, 28–29 берез. 2019 р. С. 591–595.
2. Мельник Л. Ю., Уманська В. Г. Аудит статутного капіталу фінансових установ. Вісник Львівської комерційної академії: серія економічна. 2011. № 36. С. 387–390.
3. Петренко Н. І. Використання аналітичних процедур в аудиті операцій із зареєстрованим капіталом. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. № 7. С. 849–854. URL: <http://global-national.in.ua/issue-7-2015> (дата звернення: 29.04.2021).
4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення: 29.04.2021).

References

1. Legha O. V., Sirenko I. O., Kirij S. P. Orghanizacija audytu zarejestrovanogho kapitalu. Suchasni problemy obliku, analizu, audytu j opodatkuwannja sub'jektiv ghospodarsjkoji dijajlnosti: teoretychni, praktychni ta osvityjnsjki aspekty: materialy III Vseukr. naukovo-prakt. konf., m. Dnipro, 28–29 berez. 2019 r. S. 591–595.
2. Meljnyk L. J., Umansjka V. G. Audyt statutnogho kapitalu finansovykh ustanov. Visnyk Ljvivs'koji komercijnoji akademiji: serija ekonomichna. 2011. № 36. S. 387–390.
3. Petrenko N. I. Vykorystannja analitychnykh procedur v audyti operacij iz zarejestrovanym kapitalom. Ghlobaljni ta nacionaljni problemy ekonomiky. 2015. № 7. S. 849–854. URL: <http://global-national.in.ua/issue-7-2015> (data zvernennja: 29.04.2021).
4. Pro audyt finansovoji zvitnosti ta audytorsjku dijajlnistj: Zakon Ukrajiny vid 21.12.2017. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (data zvernennja: 29.04.2021).